FOLKETINGET

Folketingstidende
Tillæg A

Beslutningsforslag nr. **B 49** Folketinget 2026-27

Fremsat den 10. november 2026 af Christian Kirk (DF) og Marie Brixtofte (V)

Forslag til folketingsbeslutning

om at muliggøre bevaringen af de danske dyrehavers og zoologiske havers sikabestande

Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingsår at muliggøre bevaringen af sikahjorten i dyrehaver og zoologiske haver.

Bemærkninger til forslaget

Formål og baggrund

Nærværende beslutningsforslag har til formål at rette op på en uoverensstemmelse mellem EU-forordningen om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arters ordlyd og den nuværende danske administrative praksis, som reelt umuliggør en langsigtet bevarelse af sikabestande i historiske danske dyrehaver og zoologiske haver (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 af 22. oktober 2014). Sikahjorten er optaget på EU's liste over invasive ikkehjemmehørende arter, hvilket udløser et generelt hold- og opdrætsforbud efter forordningens artikel 7. Forordningen indeholder dog i artikel 8 et tilladelsessystem, som medlemsstaterne kan anvende til at give dispensation.

Flere danske dyrehaver og zoologiske haver med offentlig adgang har ansøgt om dispensation under artikel 8 med henvisning til ex situ-bevaring. Myndighederne har imidlertid haft en praksis, hvor de anlægger en yderst restriktiv fortolkning af ansøgninger, med henvisning til at arten ikke er globalt truet, eller forsøger at tvinge ansøgningen ind under kortsigtede forskningsprojekter.

Med forslaget ønsker forslagsstillerne, at regeringen pålægges at muliggøre bevarelsen af de danske dyrehavers og zoologiske havers sikabestande. Det kunne gøres, ved at myndighederne på baggrund af tilladelsessystemet, jf. EU-forordningens artikel 8 om invasive arter meddeler tilladelse til forskning og/eller ex situ-bevaring af eksisterende sikabestande for danske dyrehaver og zoologiske haver.

Varigheden af tilladelsen bør ikke være begrænset af et på forhånd defineret kortsigtet forskningsprojekt, men ville eksempelvis kunne meddeles med henvisning til ex situ-bevaring, såfremt ansøgere opfylder definitionen i artikel 3, nr. 10, og så længe kravene i artikel 8 er opfyldt, hvilket herved ikke begrænser myndighedernes adgang til at ændre, suspendere eller tilbagekalde tilladelsen, så længe det sker i overensstemmelse med forordningen.

Den forskningsmæssige værdi af bevaring af sikabestandene er endvidere af stor vigtighed. Et tilsagn fra dyrehaverne om at bidrage med biologisk materiale til forskning ville kunne indgå i grundlaget for en artikel 8-tilladelse med henblik på forskning, men bør ikke gøres afhængig af en administrativ praksis, hvor levende bestande risikerer at skulle aflives, blot fordi et tidsbegrænset forskningsprojekt afsluttes.

Dyrehavernes tilsagn om post mortem-prøver til Københavns Universitet sikrer en unik adgang til biologisk materiale over mange dyregenerationer, så de forskellige kromosombilleder kan udforskes i dybden på tværs af de adskilte sikabestande. Denne langsigtede kromosomforskning har værdifuld humanmedicinsk relevans, da den kan bidrage med afgørende viden om tilsvarende kromosomforandringer hos mennesker med Robertsonske forandringer (ca. 6.000 danskere), som er årsag til fertilitetsproblemer og syndromer som Downs syndrom, jf. artiklen »Robertsonian translocations in Danish sika deer (Cervus nippon). Markers for absent F1-hybridization with red deer (C. elaphus) and implications for selection, speciation and infertility« (Tommerup et al., Københavns Universitet, den 14. August 2026).

Ifølge samme artikel viser den danske forskning fra 2026, at der generelt ikke er tegn på aktiv hybridisering (genetisk opblanding) mellem sikahjorte og de vilde bestande af krondyr. Bestandene i dyrehaverne udgør således stabile isolerede biologiske ressourcer, der under de kontrollerede forhold ikke udgør en biologisk trussel.

Dyrehaver og zoologiske haver kan desuden bidrage til folkeoplysning om biodiversitet, beskyttelsen af Europas vilde dyr og planter og naturlige levesteder. Gennem informationstavler er det muligt at formidle om hjortenes biologi, adfærd og reproduktion, og via dedikerede faktabokse kan offentligheden oplyses specifikt om artens invasivstatus, årsagerne hertil og de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger. Dette understøtter EU-forordningens overordnede ånd og præventive sigte om at øge offentlighedens bevidsthed for at forebygge spredning i den frie natur.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at medføre merudgifter af betydning for staten, da myndighederne allerede sagsbehandler ansøgninger fra dyrehaver og zoologiske haver og kontrollen vil kunne integreres i myndighedernes eksisterende tilsynsrutiner. Det biologiske materiale stilles gratis til rådighed for Københavns Universitet. Til gengæld sikres uerstattelige kulturhistoriske, naturfaglige, humanmedicinske og folkeoplysende værdier for tusinder af danske borgere.

Skriftlig fremsættelse

Christian Kirk (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at muliggøre bevaringen af de danske dyrehavers og zoologiske havers sikabestande.

(Beslutningsforslag nr. B 49)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.